

WARTAKI

**WARTAKI śpiewają
piosenki harcerskie,
patriotyczne i żołnierskie**

WARTAKI
śpiewają
piosenki harcerskie,
patriotyczne i żołnierskie

Rysunki: p.wd. Aleksandra Jankowska

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone

© Copyright by Manufaktura Piosenki Harcerskiej Wartaki
ul. Słowackiego 5, 62-600 Koło
skr. poczt. 22
tel. 607 396 411
e-mail: wartaki@wartaki.pl
www.wartaki.pl

© Copyright 2024 by **Studio Bis**, Płock

ISBN 978-83-66932-28-9

Wydawca: **Studio Bis**, s.c.
Płock 2024
Wydanie I

Skład i druk:
Wydawnictwo „Studio Bis”, s.c.
al. Jachowicza 2/4, 09-402 Płock
tel./fax 242683215
e-mail: zagrajtosam@home.pl
www.zagrajtosam.pl

**WARTAKI śpiewają
piosenki harcerskie,
patriotyczne i żołnierskie**

Kochani,

Od kilku lat 1 września Manufaktura Piosenki Harcerskiej WARTAKI zaprasza mieszkańców Koła i okolic na Śpiewanie Piosenek Harcerskich, Patriotycznych i Żołnierskich. Wspólne śpiewanie przy ognisku weszło na stałe do kalendarza imprez towarzyszących obchodom rocznicy wybuchu II Wojny Światowej.

Z inicjatywy i dzięki staraniom kierującego Wartakami harcmistrza Jacka Adamczyka doczekaliśmy wydania płyty CD i śpiewnika z piosenkami bliskimi zapewne sercu każdego Polaka. Wśród 17 piosenek znalazły się te dawne, poważne, znane starszym z czasów szkolnych i te bardziej współczesne, szczególnie chętnie śpiewane przez dzieci i młodzież skupione w Harcerskim Szczepie Artystycznym WARTAKI. Śpiewnik zawiera zapisy nutowe piosenek wraz z funkcjami gitarowymi, które znają nawet średnio zaawansowani gitarzyści.

Płyta i śpiewnik wydane zostały z myślą o wykorzystaniu przez drużyny zuchowe i harcerskie, szkoły podstawowe i średnie i wszystkie instytucje, które chcą propagować w swoich szeregach piosenki harcerskie, patriotyczne i żołnierskie. Nagrań dokonano w upalne dni lipcowe 2024 roku w Studio Nagrań Miejskiego Domu Kultury w Kole i Wartaków siłami 11. Pokolenia Wartaków – najstarszej reprezentacyjnej grupy i „Wartaków Średniaków” – przyszłego 12. Pokolenia Wartaków.

Dziękuję druhom Jackowi i Piotrowi Adamczykom za szczególny wkład w realizację zadania oraz tym, którzy włączyli się do tej wakacyjnej, artystycznej roboty.

Życzę wszystkim satysfakcji ze śpiewania z Wartakami piosenek harcerskich, patriotycznych i żołnierskich, a już wkrótce na stronie internetowej www.wartaki.pl udostępniemy podkłady instrumentalne piosenek do pobrania i wykorzystania.

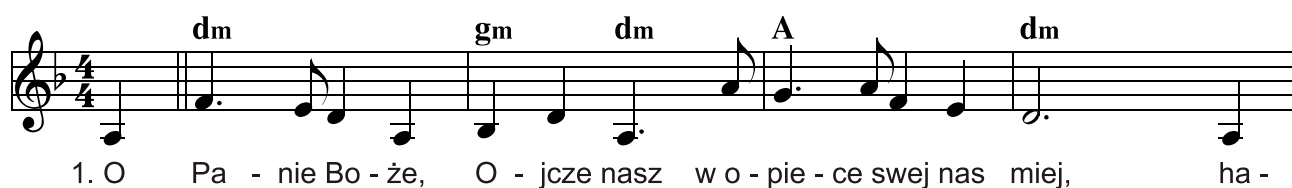
Czuwaj!
Najstarszy Wartak
hm. Henryk Perzyński

Modlitwa harcerska

BALLAD $\text{♩} = 90$

sł. i muz.: S. Bugajski

dm gm dm A dm

1. O Pa - nie Bo - że, O - jcze nasz w o - pie - ce swej nas miej, ha -

gm dm A dm

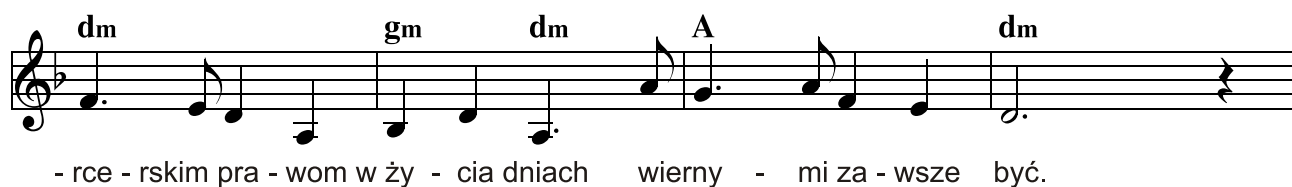
- rce - rskich serc Ty drgnienia znasz, nam po - móg za - wsze chciej.

A dm C B $\flat$ A

Wszak Ciebie i Ojczy - znę mi - lu - jąc chce - my żyć, ha -

dm gm dm A dm

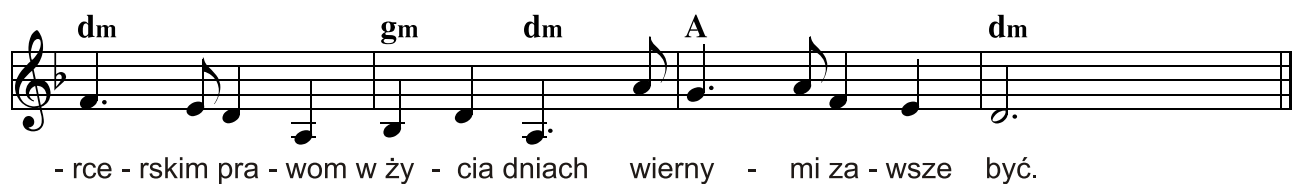
- rce - rskim pra - wom w ży - cia dniach wierny - mi za - wsze być.

A dm C B $\flat$ A

Wszak Ciebie i Ojczy - znę mi - lu - jąc chce - my żyć, ha -

dm gm dm A dm

- rce - rskim pra - wom w ży - cia dniach wierny - mi za - wsze być.

1. O Panie Boże, Ojczyzna nasz
W opiece swej nas miej,
Harcerskich serc Ty drgnienia znasz,
Nam pomoc zawsze chciej.

Wszak Ciebie i Ojczyznę
Miłując chcemy żyć,
Harcerskim prawom w życia dniach
Wiernymi zawsze być. } 2x

2. O daj nam zdrowie dusz i ciał,
Swym światłem zagłusz noc,
I daj nam hart tatrzańskich skał,
I twórczą wzbudź w nas moc.

Wszak Ciebie i Ojczyznę
Miłując chcemy żyć,
Harcerskim prawom w życia dniach
Wiernymi zawsze być. } 2x

3. Na szczytach górskich czy wśród łąk,
W dolinach bystrych rzek
Szukamy śladów Twoich rąk,
By życie z Tobą wieść.

Wszak Ciebie i Ojczyznę
Miłując chcemy żyć,
Harcerskim prawom w życia dniach
Wiernymi zawsze być. } 2x

4. Przed nami jest otwarty świat,
A na nim wiele dróg,
Choć wiele ścieżek kusi nas,
Lecz dla nas tylko Bóg.

Wszak Ciebie i Ojczyznę
Miłując chcemy żyć,
Harcerskim prawom w życia dniach
Wiernymi zawsze być. } 2x

Autorem słów i muzyki jest Stanisław Bugajski – nowosądecki nauczyciel i były komendant Nowosądeckiego Hufca ZHP. Po raz pierwszy piosenka ta została wykonana 2 sierpnia 1919 r. Śpiewali ją żołnierze II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, a także harcerze Szarych Szeregów walczący w Powstaniu Warszawskim.

Rota

BALLAD ♩ = 70

śl.: M. Konopnicka
muz.: F. Nowowiejski

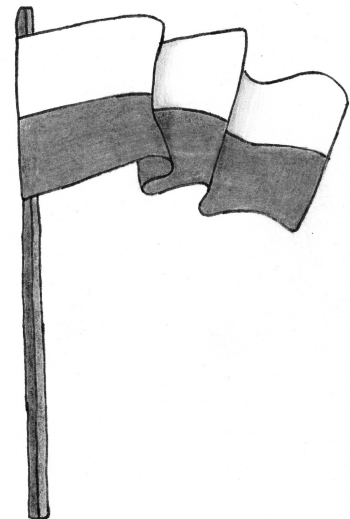
1. Nie rzucim zie - mi skąd nasz ród! nie damy pogrześć mo - wy.
Po - lski my na - ród, po - lski lud, królewski szczep Pia - sto - wy.
Nie da-my, by nas zgnę - bił wróg! Tak nam do - po - móż
Bóg! Tak nam do-po - móż Bóg!

1. Nie rzucim ziemi skąd nasz ród! Nie damy pogrześć mowy.
Polski my naród, polski lud, królewski szczep Piastowy.
Nie damy, by nas zgnębił wróg!
Tak nam dopomóż Bóg! Tak nam dopomóż Bóg!

2. Do krwi ostatniej kropli z żył bronić będziemy ducha,
Aż się rozpadnie w proch i w pył krzyżacka zawierucha.
Twierdzą nam będzie każdy próg!
Tak nam dopomóż Bóg! Tak nam dopomóż Bóg!

3. Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz, ni dzieci nam germanił,
Orężny stanie hufiec nasz, duch będzie nam hetmanił.
Pójdziem, gdy zabrmi złoty róg!
Tak nam dopomóż Bóg! Tak nam dopomóż Bóg!

4. Nie damy miana Polski zgnieść, nie pójdziem żywo w trumnę,
Na Polski imię, na jej cześć podnosim czoła dumne.
Odzyska ziemi dziadów wnuk!
Tak nam dopomóż Bóg! Tak nam dopomóż Bóg!

„Rota” do czasu odzyskania przez Polskę niepodległości pełniła rolę hymnu narodowego. W 1901 roku Maria Konopnicka napisała słowa, do których muzykę skomponował Feliks Nowowiejski. Inspiracją do jej napisania był strajk Dzieci Wrzesińskich w obronie polskości na terenie zaboru pruskiego. „Rota” wykonana została po raz pierwszy 14 lipca 1910 r. w Krakowie podczas odsłonięcia pomnika grunwaldzkiego ufundowanego przez Ignacego Jana Paderewskiego.

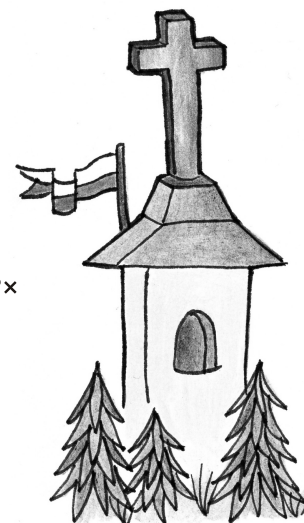
Wojenko, wojenko

SHUFFLE MARCH ♩ = 100

sł. i muz: F. Gwiżdż

1. Wo - jenko, wo - je - nko, có - żeś ty za pa - ni,
że za to-bą i-da, że za to-bą i-dą chło - pcy ma - lo - wa - ni?
Że za to-bą i-da, że za to-bą i-dą chło - pcy ma - lo - wa - ni?

1. Wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani,
Że za tobą idą, że za tobą idą chłopcy malowani? } 2×
2. Chłopcy malowani, sami wybierani,
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani? } 2×
3. Na wojence ładnie, kto Boga uprosi,
Żołnierze strzelają, żołnierze strzelają Pan Bóg kule nosi. } 2×
4. Maszeruje wiara, pot się krwawy leje,
Raz dwa stąpaj bracie, raz dwa stąpaj bracie, to tak Polska grzeje. } 2×
5. Wojenko, wojenko, markietanko szańca,
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz, jeśli nie powstańca? } 2×
6. Jeśli nie powstańca, jeśli nie piechura –
Choć za tobą idzie, choć za tobą idzie uskrzydłona chmura. } 2×
7. Uskrzydloną chmurą leci wojsko górą –
Ty jednak oddałaś, ty jednak oddałaś serce nam, piechurom. } 2×

Jedna z najpopularniejszych pieśni legionowych. Powstała prawdopodobnie w 1914 roku, a jej autorem jest Feliks Gwiżdż.

Piechota

SHUFFLE MARCH ♩ = 110

śl.: B. Lubicz-Zahorski
muz.: L. Łuskino

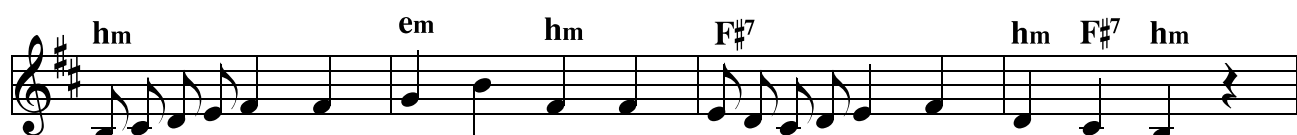
1. Nie no - są lampasów, lecz szary ich strój, nie no - są ni sre-bra ni zło - ta, lecz

w pierwszym szere-gu podą - ża na bój piecho - ta, ta sza - ra piecho - ta. Lecz

w pierwszym szere-gu podą - ża na bój piecho - ta, ta sza-ra piecho - ta.

Maszerują strze - lcy, ma - sze - ru - ją, ka-ra-bi-ny błę - szczy, sza - ry strój,

a przed nimi drze-wa sa - lu - tu - ją, bo za naszą Po-Iskę i - dą w bój.

1. Nie noszą lampasów, lecz szary ich strój,
Nie noszą ni srebra ni złota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota,

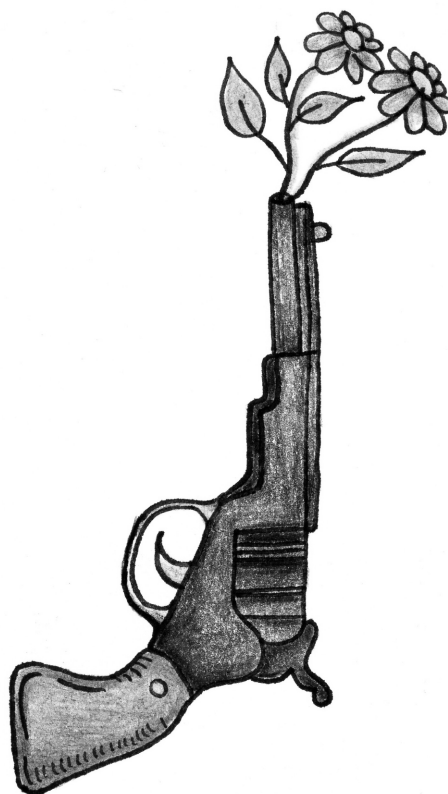
Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój.

2. Idą, a w słońcu kołysze się stal,
Dziewczęta zerkają zza płota,
A oczy ich dumnie utkwione są w dal,
Piechota, ta szara piechota.
A oczy ich dumnie utkwione są w dal,
Piechota, ta szara piechota.

Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój.

3. Nie grają im surmy, nie huczy im róg,
A śmierć im pod stopy się miota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota.
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota.

Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój.

Piosenka powstała w 1917 roku – jej autorami są Bolesław Lubicz-Zahorski, który napisał słowa, a muzykę skomponował Leon Łuskino. Tekst jest opisem marszu legionowej piechoty, podkreślającym dumę jej żołnierzy z walki o wolność odradzającej się Polski oraz ich odwagę i pogardę śmierci.

O mój rozmarynie

SHUFFLE MARCH ♩ = 80

śl.: W. Denhoff-Czarnocki, trad.
muz.: autor nieznany

1. O, mój rozmary - nie, ro - zwijaj się, o, mój rozmary - nie, ro - zwijaj się,
pójdę do dziewczy - ny, pójdę do jedy - nej, za - pytam się. za - pytam się.

1. O, mój rozmarynie, rozwijaj się,
O, mój rozmarynie, rozwijaj się,
Pójdę do dziewczyny, pójdę do jedynej, zapytam się.
Pójdę do dziewczyny, pójdę do jedynej, zapytam się.
2. A jak mi odpowie: nie kocham cię,
A jak mi odpowie: nie kocham cię,
Ułani werbują, strzelcy maszerują, zaciągnę się,
Ułani werbują, strzelcy maszerują, zaciągnę się.
3. Dadzą mi buciki z ostrogami,
Dadzą mi buciki z ostrogami
I siwy kabacik i siwy kabacik z wyłogami,
I siwy kabacik i siwy kabacik z wyłogami.
4. Dadzą mi konika cisawego,
Dadzą mi konika cisawego
I ostrą szabelkę i ostrą szabelkę do boku mego,
I ostrą szabelkę i ostrą szabelkę do boku mego.
5. Dadzą mi manierkę z gorzałczyzną,
Dadzą mi manierkę z gorzałczyzną,
A żebym nie tęsknił, a żebym nie tęsknił za dziewczyną,
A żebym nie tęsknił, a żebym nie tęsknił za dziewczyną.
6. Powiodą z okopów na bagnety,
Powiodą z okopów na bagnety.
Bagnet mnie ukuje, śmierć mnie ucałuje, ale nie ty,
Bagnet mnie ukuje, śmierć mnie ucałuje, ale nie ty.

Najpopularniejsza w czasie I Wojny Światowej. Słowa Wacław Denhoff-Czarnocki. „O mój rozmarynie” została po raz pierwszy wydana w śpiewniku „Żołnierskie Piosenki Obozowe” Adama Zagórskiego z 1915 roku i od tego czasu na trwałe weszła do śpiewników wojskowych.

Przybyli ułani pod okienko

2 BEAT (POLKA POP; OFF BEAT) ♩ = 110

śl.: F. Gwiżdż
muz.: melodia ludowa

1. Przyby - li u - ła - ni pod o - kie - nko, przyby - li
u - ła - ni pod o - kie - nko, pu - ka - ją, wo - ła - ją;
puść, pa - nienko! Pu - ka - ją, wo - ła - ją; puść, pa - nie - nko!

1. Przybyli ułani pod okienko, } 2×
Pukają, wołają; puść, panienko! } 2×
2. Zaświecił miesięczek do okienka, } 2×
W koszulce stanęła w nim panienka. } 2×
3. O, Boże, a cóż to za wojacy? } 2×
Otwieraj, nie bój się, to czwartacy! } 2×
4. Przyszliśmy napić nasze konie, } 2×
Za nami piechoty całe błonie. } 2×
5. O, Jezu, a dokąd Bóg prowadzi? } 2×
Warszawę odwiedzić byśmy radzi. } 2×
6. Gąszczami, lasami, ścieżką polną, } 2×
Idziemy wywalczyć Polskę wolną. } 2×
7. A potem powrócimy pełni sławy, } 2×
Nad Wisłę, do domu, do Warszawy. } 2×

8. A potem pojedziem do Krakowa, } 2×
Popatrzeć, czy Polska już gotowa. } 2×
9. Panienka otwierać podskoczyła, } 2×
Ułanów do środka zaprosiła. } 2×

Autorem słów pieśni był Feliks Gwiżdż, pseud. „Stryk”, który w 1916 r. podczas służby wojskowej w Legionach Polskich napisał liczący podobno sześć zwrotek tekst. Bardzo szybko tekst ten zaczął być przez żołnierzy Piłsudskiego uzupełniany nowymi – także tymi o nieco frywolnej treści – zwrotkami.

Marsz Pierwszej Brygady

SHUFFLE MARCH ♩ = 110

st.: A. Brzuchal-Sikorski, T. Biernacki, A. Hałaciński
muz.: M.D. Tominkowski

N.C. dm gm

1. Le - gio - ny, to żo - łnie-rska nu - ta, le - gio - ny,

A⁷ dm dm

to straceńców los, le-gio-ny, to żołnierska

gm A⁷ dm C⁷

bu - ta, le - gio - ny, to o - fia - rny stos!

F F⁹ F A⁷ dm

My Pierwsza Bryga - da, strze - lecka groma - da, na

gm dm A⁷ dm N.C.

stos rzuci - li - śmy swój życia los, na stos, na stos!

„Marsz Pierwszej Brygady” pełnił po I Wojnie Światowej – do 1927 roku funkcję hymnu państwowego. Piosenka powstała pod koniec wojny i była ulubioną pieśnią Marszałka Józefa Piłsudskiego, który często ją intonował na spotkaniach z żołnierzami Legionów Polskich. Współautorami słów byli Andrzej Brzuchal-Sikorski, Tadeusz Biernacki i Andrzej Hałaciński.

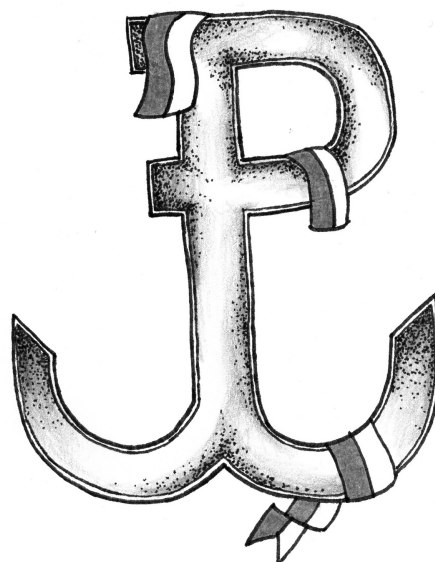
1. Legiony – to żołnierska nuta,
Legiony – to straceńców los,
Legiony – to żołnierska buta,
Legiony – to ofiarny stos!
My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy
Swój życia los, na stos, na stos! } 2x

2. O, ile mąk, ile cierpienia,
O, ile krwi, przelanych łez.
Pomimo to – nie ma zwątpienia,
Dodawał sił – wędrówki kres.
My Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy
Swój życia los, na stos, na stos! } 2x

3. Krzyczeli, żeśmy stumanieni,
Nie wierząc nam, że chcieć – to móc.
Leliśmy krew osamotnieni,
A z nami był nasz drogi wódz!
My Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy
Swój życia los, na stos, na stos! } 2x

4. Nie chcemy już od was uznania,
Ni waszych mów, ni waszych łez.
Skończyły się dni kołatania
Do waszych serc, do waszych kies.
My Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy
Swój życia los, na stos, na stos! } 2x

5. Dzisiaj już my jednością silni
Tworzymy Polskę – przodków mit,
Że wy w tej pracy nie dość pilni,
Zostanie wam potomnych wstydy!
My Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy
Swój życia los, na stos, na stos! } 2x

Serce w plecaku

SHUFFLE MARCH ♩ = 120

sł. i muz.: M. Zieliński

1. Z młodej piersi się wy - rwało w wielkim bólu i ro - zterce,

i za wojskiem po - le - cia-ło zakochane czy - jeś serce.

Żołnierz drogą masze - rował, nad serduszkiem się u - żalił,

więc je do plecaka - schował i pomaszero - wał dalej. Tę pio -

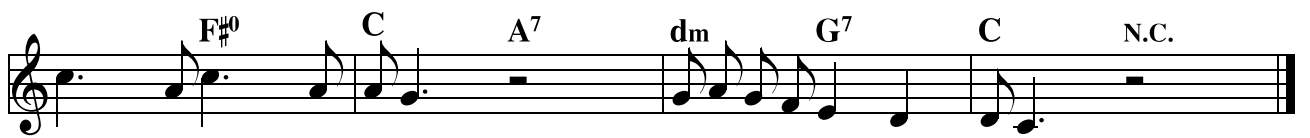
- se - nkę, tę je - dy-ną, śpiewam dla ciebie, dzie - wczyno. Może

wła - śnie jest w ro - zterce zakochane czy - jeś serce? Może

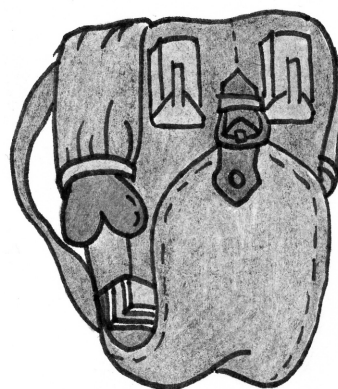
po - ta-je - mnie kochasz i po no - cach tę - skniesz, szlochasz? Tę pio -

- se - nkę, tę je - dyną, śpiewam dla ciebie, dzie - wczyno.

1. Z młodej piersi się wyrwało
W wielkim bólu i rozterce,
I za wojskiem poleciało
Zakochane czyjeś serce.
Żołnierz drogą maszerował,
Nad serduszkim się użalił,
Więc je do plecaka schował
I pomaszerował dalej.

Tę piosenkę, tę jedyną,
Śpiewam dla ciebie, dziewczyno.
Może właśnie jest w rozterce
Zakochane czyjeś serce?
Może potajemnie kochasz
I po nocach tęsknisz, szlochasz?
Tę piosenkę, tę jedyną,
Śpiewam dla ciebie, dziewczyno.

2. Poszedł żołnierz na wojenkę
Poprzez góry, lasy, pola
I ze śmiercią szedł pod rękę,
Taka już żołnierska dola.
I choć go trapiły wielce
Kule, gdy szedł do ataku,
Żołnierz śmiał się, bo w plecaku
Miał w zapasie drugie serce.

Tę piosenkę, tę jedyną,
Śpiewam dla ciebie, dziewczyno.
Może właśnie jest w rozterce
Zakochane czyjeś serce?
Może potajemnie kochasz
I po nocach tęsknisz, szlochasz?
Tę piosenkę, tę jedyną,
Śpiewam dla ciebie, dziewczyno.

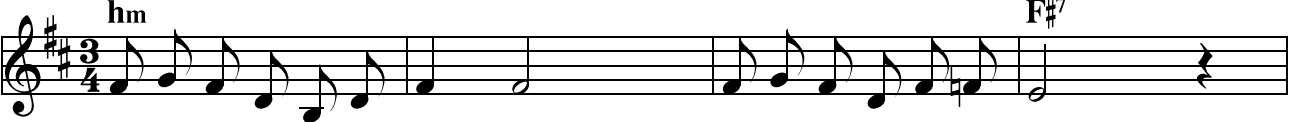

W 1933 roku z okazji Dnia Żołnierza oficer i jednocześnie nauczyciel muzyki i śpiewu Michał Zieliński napisał tę piosenkę. „Serce w plecaku” zdobyło sobie wielką sławę w czasie II Wojny Światowej. Sam autor już we wrześniu 1939 roku zauważył jak popularna jest jego piosenka. Śpiewano ją wszędzie tam, gdzie walczyły polskie oddziały – w kraju, za granicą, w oddziałach regularnych i leśnych, w więzieniach i obozach.

Dziś do ciebie przyjść nie mogę

SLOW WALTZ (SWING WALTZ) ♩ = 80

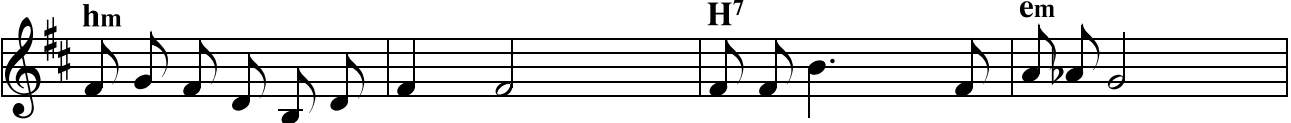
sł. i muz.: S. Magierski,
K. Krahelska „Danuta”, B. Król

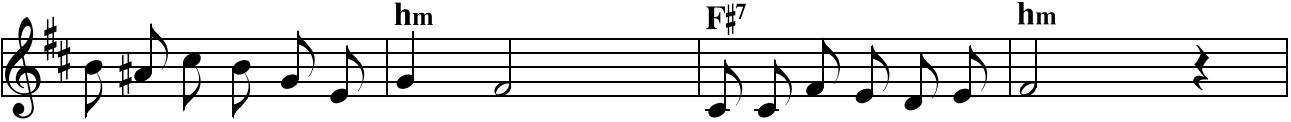
Dziś do ciebie przyjść nie mo - gę, za - raz i - dę w nocy mrok,

nie wy - glądaj za mną o - knem, w mgłę u - to - nie próżno wzrok.

Po cóż ci ko - chanie wie - dzieć, że do la - su i - dę spać,

dłu - żej tu nie mo - gę sie - dzieć, na mnie czeka le - śna brać,

dłu - żej tu nie mogę sie - dzieć, na mnie czeka le - śna brać,

1. Dziś do ciebie przyjść nie mogę,
Zaraz idę w nocy mrok,
Nie wyglądaj za mną oknem,
W mgłę utonie próżno wzrok.
Po cóż ci kochanie wiedzieć,
Że do lasu i dę spać,

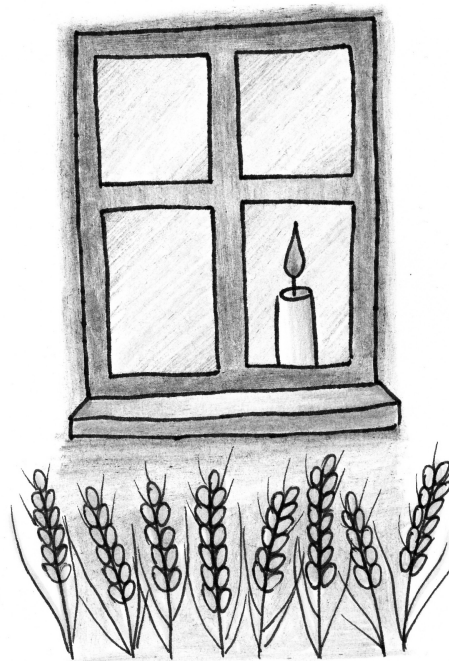
Dłużej tu nie mogę siedzieć,
Na mnie czeka leśna brać,
Dłużej tu nie mogę siedzieć,
Na mnie czeka leśna brać,

2. Księżyc zaszedł hen za lasem,
We wsi gdzieś szczekają psy,
A nie pomyśl sobie czasem,
Że do innej tęskno mi.
Kiedy wrócę znów do ciebie,
Może w dzień, a może w noc,

Dobrze będzie nam jak w niebie,
Pocałunków dasz mi moc.
Dobrze będzie nam jak w niebie,
Pocałunków dasz mi moc.

3. Gdy nie wrócę, niechaj z wiosną
Rolę moją sieje brat,
Kości moje mchem porosną
I użyźnią ziemi szmat.
W pole wyjdź pewnego ranka,
Na snop żyta ręce złóż

I ucałuj jak kochanka,
Ja żyć będę w kłosach zbóż.
I ucałuj jak kochanka,
Ja żyć będę w kłosach zbóż.

Nadeszły ponure czasy II Wojny Światowej. Do formujących się oddziałów polskiego podziemia dotarła w 1942 roku piosenka autorstwa Stanisława Magierskiego, Bronisława Króla i Krystyny Krahelskiej ps. „Danuta” zatytułowana „Dziś do ciebie przyjść nie mogę”. To jedna z najpiękniejszych piosenek z tamtych czasów – smutna, ale piękna.

Rozszumiały się wierzby płaczące

SHUFFLE MARCH (SHUFFLE COUNTRY) ♩ = 100

śl.: R. Ślęzak
muz.: W.I. Agapkin

1. Rozszumia - ły się wierzby płaczą - ce, rozpła-ka - ła się dziewczyna w głos, od łez

o - czy podnio - sła błyszczą - ce, na żo-łnierski, na twardy życia los. Nie

szu - mcie, wierzby, nam za - lu, co serce rwie, nie

płacz, dziewczyno ma, bo w partyza - ntce nie jest źle. Do

ta - ńca grają nam gra - na - ty, visów szcęk, śmierć

ko - si, ni-by łań, lecz my nie wie - my, co to lęk.

1. Rozszumiały się wierzby płaczące,
Rozpłakała się dziewczyna w głos,
Od łez oczy podniosła błyszczące,
Na żołnierski, na twardy życia los.

Nie szumcie, wierzby, nam
Żalu, co serce rwie,
Nie płacz, dziewczyno ma,
Bo w partyzantce nie jest źle.
Do tańca grają nam
Granaty, visów szczęk,
Śmierć kosi, niby łan,
Lecz my nie wiemy, co to lęk.

2. Błoto, deszcz, czy słoneczna spiekota,
Wszędzie słyhać miarowy, równy krok,
To maszeruje leśna piechota,
Na ustach śpiew, spokojna twarz, pogodny wzrok.

Nie szumcie, wierzby, nam
Żalu, co serce rwie,
Nie płacz, dziewczyno ma,
Bo w partyzantce nie jest źle.
Do tańca grają nam
Granaty, visów szczęk,
Śmierć kosi, niby łan,
Lecz my nie wiemy, co to lęk.

3. I choć droga się nasza nie kończy,
Choć nie wiemy, gdzie wędrówki kres,
Ale pewni jesteśmy zwycięstwa,
Bo przelano już tyle krwi i łez.

Nie szumcie, wierzby, nam
Żalu, co serce rwie,
Nie płacz, dziewczyno ma,
Bo w partyzantce nie jest źle.
Do tańca grają nam
Granaty, visów szczęk,
Śmierć kosi, niby łan,
Lecz my nie wiemy, co to lęk.

Jedną z najbardziej znanych piosenek partyzanckich, do dziś chętnie przypominaną przez starszych jest piosenka „Rozszumiały się wierzby płaczące”. Została napisana na użytek Szkoły Podoficerskiej dla Małoletnich. Powstała ona jako okolicznościowa pieśń na Święto Żołnierza w 1937 roku. Było ono obchodzone, podobnie jak obecnie, 15 sierpnia. Roman Ślęzak napisał słowa, a melodię zaczerpnął z popularnego marszu rosyjskiego „Pożegnanie Słowianki” z 1912 roku. Autorem muzyki jest więc kapelmistrz carski Wasyl Agapkin.

Hymn Szarych Szeregów

6/8 BEAT BALLAD ♩ = 100

śl. i muz.: T. Jaźwiński „Julek”

dm A dm A A⁷ dm

1. I iść będzie - my w Po - lskę sza - ry - mi sze - re - ga - mi i

dm A dm A A⁷ dm

bę - dzie Bóg nad na - mi i bę - dzie Na - ród z na - mi. I

D D⁷ G D

bę - dziem szli, jak hy - mny, skoś wsi, skoś miast po - la - mi, i

H⁷ em A D

bę - dziem ró - wnać w pra - wo, sza - ry - mi sze - re - ga - mi. I

G D H⁷ em

bę - dziem szli, jak hy - mny, skoś wsi, skoś miast po - la - mi, i

A D A A⁷ 1. D 2. D

bę - dziem równać w pra - wo, szary - mi sze - re - ga - mi. 2. Gdy - ga - mi.

1. I iść będziemy w Polskę szarymi szeregami
I będzie Bóg nad nami i będzie Naród z nami.
I będziemy szli, jak hymny, skroś wsi, skroś miast polami,
I będziemy równać w prawo, szarymi szeregami.
I będziemy szli jak hymny, skroś wsi, skroś miast polami,
I będziemy równać w prawo, szarymi szeregami.
2. Gdy cisną nam wyzwanie z zachodu i ze wschodu,
Ruszymy do pochodu. Zawisza miecz nam poda,
Zatętni ziemia twardo gąsienic kopytami
I iść będziemy w ogień szarymi szeregami.
Zatętni ziemia twardo gąsienic kopytami
I iść będziemy w ogień szarymi szeregami.
3. Rozniosą się fanfary echami wysokimi
Hen po piastowskiej ziemi szumami husarskimi.
Za nami pójdzie Naród z orłem, ze sztandarami
Powiedzim go szpalerem szarymi szeregami.
Za nami pójdzie Naród z orłem, ze sztandarami
Powiedzim go szpalerem szarymi szeregami.
4. I będziem Gmach budować rycerskim zwykłym bojem,
Otworzym wszere podwoje dla trudu, dla Pokoju.
I będzie Polska młoda – my będziem Polakami
I staniem w straż przed Gmachem szarymi szeregami.
I będzie Polska młoda – my będziem Polakami
I staniem w straż przed Gmachem szarymi szeregami.
5. I iść będziemy z Polską szarymi szeregami
I będzie Bóg z nami – i będzie Naród z nami...
I będziem trwać – kamienie – wzdłuż dróg drogowskazami
I wieść będziem Młodych szarymi szeregami.
I będziem trwać – kamienie – wzdłuż dróg drogowskazami
I wieść będziem Młodych szarymi szeregami.

Szare Szeregi – wojenny kryptonim Związku Harcerstwa Polskiego działający w konspiracji od 27 września 1943 roku. Szare Szeregi były najliczniejszą młodzieżową organizacją konspiracyjną, która w połowie 1944 roku skupiała ponad 15 tys. członków, w tym ok. 7 tys. Harcerek. W 1943 roku powstał słynny batalion „Zośka”, którego dziełem były akcje dywersyjno-sabotażowe, odbijanie więźniów, przeprowadzanie zamachów na wysokich rangą funkcjonariuszy SS i Policji. Szare Szeregi były organizatorem zamachu na Franza Kutcherę – szefa policji i SS w Warszawie i owianej legendą słynnej „Akcji pod Arsenalem”, w której z rąk Gestapo odbici zostali polscy więźniowie, wśród nich m.in. Jan Bytnar ps. „Rudy”. Te bohaterskie wyczyny uwiecznił w swej książce „Kamienie na szaniec” harcmistrz Aleksander Kamiński ps. „Kamyk” – powstała również adaptacja filmowa. Hymn Szarych Szeregów powstał w sierpniu 1943 roku po odprawie hufcowych Zawiszy. Autorem jest Tomasz Jaźwiński ps. Julek. Została zadedykowana Stanisławowi Broniewskiemu ps. „Orsza”, komendantowi uli „Wisła”. Julek został zamordowany przez Niemców 1 sierpnia 1943 roku.

Warszawskie dzieci

SHUFFLE MARCH ♩ = 115

śl.: S.R. Dobrowolski „Goliard”
muz.: A. Panufnik

F

1. Nie zła - mie wo - lnych za - dna klę - ska,

dm **C7**

nie strwo - ży śmia - łych za - den trud,

Bb

pójdzie - my ra - zem do zwycię - stwa,

G7 **C7** **N.C.**

gdy ra - mię w ra - mię sta - nie lud. Wa -

F

- rsza - wskie dzie - ci, pójdzie - my w bój, za

gm **D7**

ka - żdy ka - mień twój, sto - li - co, da - my krew! Wa -

gm **D7** **gm**

- rsza - wskie dzie - ci, pójdzie - my w bój, gdy

G 1. **C7** **F** **C7** 2. **C** **F** **N.C.**

padnie rozkaz twój, poniesiem wrogom gniew! Wa - niesiem wrogom gniew!

1. Nie złamie wolnych żadna klęska,
Nie strwoży śmiałych żaden trud,
Pójdziemy razem do zwycięstwa,
Gdy ramię w ramię stanie lud.

Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Za każdy kamień twój, stolico, damy krew!
Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Gdy padnie rozkaz twój, poniesiem wrogom gniew! } 2x

2. Powiśle, Wola i Mokotów,
Ulica każda, każdy dom –
Gdy padnie pierwszy strzał, bądź gotów,
Jak w ręku Boga złoty grom.

Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Za każdy kamień twój, stolico, damy krew!
Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Gdy padnie rozkaz twój, poniesiem wrogom gniew! } 2x

3. Od piły, dłuta, młota, kielni –
Stolico, synów swoich sław,
Że stoją wraz przy tobie wierni,
Na straży twych żelaznych praw.

Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Za każdy kamień twój, stolico, damy krew!
Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Gdy padnie rozkaz twój, poniesiem wrogom gniew! } 2x

4. Poległym chwała, wolność żywym,
Niech płynie w niebo dumny śpiew,
Wierzmy, że nam Sprawiedliwy
Odpłaci za przelaną krew.

Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Za każdy kamień twój, stolico, damy krew!
Warszawskie dzieci, pójdziemy w bój,
Gdy padnie rozkaz twój, poniesiem wrogom gniew! } 2x

Podczas Powstania Warszawskiego nadawała swoje audycje radiostacja „Błyskawica” przekazująca warszawiakom komunikaty wojenne i krzepiąca ducha piosenkami patriotycznymi i muzyką. Dzięki niej popularność zyskała napisana w lipcu 1944 roku przez Stanisława Ryszarda Dobrowolskiego ps. „Goliard” i Andrzeja Panufnika piosenka „Warszawskie dzieci”. Jej fragment znajduje się na pomniku Małego Powstańca w Warszawie.

Mała dziewczynka z AK

sł.: M. Jezierski
muz.: J. Markowski

BALLAD $\text{♩} = 85$

1. Ta nasza miłość jest najdziwniejsza, bo przyszła do nas z grzechotem salw, bo nie wo -

- ła-na, a przyszła pierwsza, gdy u-li - cami szedł wielki bal. Szła z nami

wszędzie przez dni gorą - ce, gdy trotu - a - ry splywa - ły krwią, przez dni sza -

- lo - ne, gwiazdziste no - ce, była piosenką, uśmiechem, łzą. Moja

Mała Dziewczynko z AK, przyznasz chyba, że to wielka była gra, takie

różne były końce naszych dróg i nie wierzę, bym Cię znowu ujrzeć mógł. Choć na

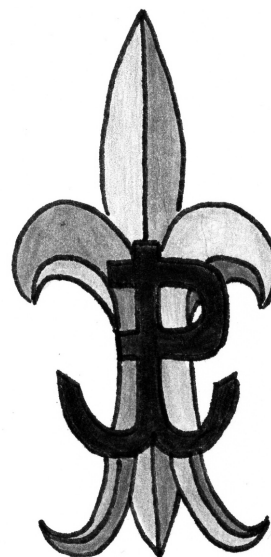
dworze była jesień, u mnie wiosna, i bez twogi, że dokoła płonął świat, tak na

wskroś Cię przecież wtedy chciałem poznać, moja Mała Dziewczynko z AK.

1. Ta nasza miłość jest najdziwniejsza,
 Bo przyszła do nas z grzechotem salw,
 Bo nie wołana, a przyszła pierwsza,
 Gdy ulicami szedł wielki bal.
 Szła z nami wszędzie przez dni gorące,
 Gdy trotuary spływały krwią,
 Przez dni szalone, gwiazdziste noce,
 Była piosenką, uśmiechem, łzą.

Moja Mała Dziewczynko z AK,
 Przyznasz chyba, że to wielka była gra,
 Takie różne były końce naszych dróg
 I nie wierzę, bym Cię znowu ujrzeć mógł.
 Choć na dworze była jesień, u mnie wiosna,
 I bez trwogi, że dokoła płonął świat,
 Tak na wskroś Cię przecież wtedy chciałem poznać,
 Moja Mała Dziewczynko z AK.

2. Nadzieję tchnęła, tak jak umiała,
 Kryła się z nami we wnękach bram,
 W ciasnych uliczkach, mrocznych kanałach,
 Bo już się wielka kończyła gra.
 Kiedy się wszystko dla nas skończyło,
 Kiedy ostatni zamilkł Peem,
 Na barykadzie została miłość,
 Razem z Twym sercem i żalem mym.

Moja Mała Dziewczynko z AK,
 Przyznasz chyba, że to wielka była gra,
 I tak różne były końce naszych dróg
 Przecież ujrzeć Ciebie już nie będę mógł.
 Dziś na dworze szara jesień, u mnie jesień,
 I ta trwoga, choć dokoła spłonął świat,
 Już mi Ciebie nic nie wróci, nie przyniesie,
 Moja Mała Dziewczynko z AK.

Piosenka powstała miesiąc po kapitulacji Powstania Warszawskiego. Jest hołdem złożonym dziewczętom powstańczej Warszawy – słowa: Mirosław Jezierski, muzyka: Jan Markowski. Po raz pierwszy „Mała dziewczynka z AK” została wydana drukiem w 1952 roku. Kolejny raz dopiero w 1968. Współcześnie jest jedną z najczęściej wykonywanych piosenek Powstania Warszawskiego.

Warszawiaki „Chłopaki z AK”

WALC ♩ = 190

sł.: E. Lipiński
muz.: na melodię
„Nad Ebru falą, goniąc spojrzeńmiem”

hm

1. Pie - rwsze - go sie - rpnia w ca - łej Wa - rsza - wie

em **hm**

się ro - zpo - czę - ła o - kro - pna dra - ka,

hm **em** **F#7** **hm**

po je - dnej stro - nie by - li Ge - rma - ńce,

F#7 **hm**

po dru - giej stro - nie wa - rsza - wskie A - K.

hm **em** **F#7** **hm**

Po je - dnej stro - nie by - li Ge - rma - ńce,

F#7 **hm**

po dru - giej stro - nie wa - rsza - wskie A - K.

1. Pierwszego sierpnia w całej Warszawie
 Się rozpoczęła okropna draka,
 Po jednej stronie byli Germańce,
 Po drugiej stronie warszawskie AK. } 2x
2. Germańce mieli tanki i krowy
 Oraz ruskiego pomoc kozaka.
 Tego nie miała dzielna Warszawa,
 Lecz za to miała chłopaków z AK. } 2x
3. W radio generał Bór do Churchilla
 Ratusz – powiada – brata Polaka,
 Bo już tak dłużej nie wytrzymamy
 I zginą wszystkie chłopaki z AK. } 2x
4. Wtedy przybyli nocni desanci,
 Na miasto spadła niejedna paka.
 Już są granaty i rozpylacze,
 I szkopy bledną, jak widzą AK. } 2x
5. Na Saskiej Kępie, wredne sowiety
 Co pomoc mieli dać dla Polaka.
 Ruskim zwyczajem nas wykiwali,
 Smutna jest dola chłopaków z AK. } 2x
6. Pusta stolica i wypalona,
 Straszy z daleka jak mara jaka,
 Ale dowodem jest bohaterstwa
 Światu całemu dla chłopców z AK. } 2x
7. A kiedy Polska powstanie wolna,
 To w niej stolica nie byle jaka
 Będzie pomnikiem na całe wieki
 Dla bohaterskich chłopaków z AK. } 2x

Słowa piosenki nie uległy zapomnieniu, ponieważ zostały zapisane na skrawku papieru przez pana Tymoteusza Duchowskiego ps „Motek”, który walczył w Oddziale 227, plutonu harcercskiego Armii Krajowej, zgrupowania „Żyrafa”, obwód „Żywiciel”. Piosenka została odtworzona w studiu nagraniowym z okazji 66. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Słowa Eryk Lipiński, melodia „Nad Ebru falą, goniąc spojrzeniem” zwana też jako „Ballada o Wiśniewskiej”.

Siekiera, motyka

POLKA / SLOW WALTZ ♩ = 110 / ♩ = 70

sł.: A. Jachnina
muz.: autor nieznan

POLKA ♩ = 110

1. Siekiera, motyka, bimber, szklanka w no - cy na - lot, w dzień ła - pa - nka,

siekiera, motyka, bimber, nóż, prze - grał Hi - tler wo - jnę już.

SLOW WALTZ ♩ = 70

Co tu ro - bić, o czym śnić, Szwaby nam nie da - ją

żyć. Im ku - ltu - ra nie za - bra - nia na u - li - cach polo - wa - nia!

POLKA ♩ = 110

4. Siekiera, motyka, pi - łka, za - cier, szkop ze stra - chu ro - bi w ga - cie,

siekiera, motyka, bi - mber, nóż, prze - rznął wo - jnę Hi - tler już.

1. Siekiera, motyka, bimber, szklanka,
W nocy nalot, w dzień łapanka,
Siekiera, motyka, bimber, nóż,
Przegrał Hitler wojnę już.

2. Siekiera, motyka i dwa schaby,
Mają pietra essesmany
Siekiera, motyka, bimber, nóż,
Bo Hitlerek już kaput.

3. Siekiera, motyka, piłka, graca,
Niech pan głowy nie zawraca,
Siekiera, motyka, co mi tam,
Dzisiaj szkopom wycisk dam.

Co tu robić, o czym śnić,
Szwaby nam nie dają żyć.
Im kultura nie zabrania
Na ulicach polowania!

4. Siekiera, motyka, piłka, zacier,
Szkop ze strachu robi w gacie,
Siekiera, motyka, bimber, nóż,
Przerznął wojnę Hitler już.

5. Siekiera, motyka, bimber, szklanka,
W nocy nalot, w dzień łapanka,
Siekiera, motyka, bimber, nóż,
Przegrał Hitler wojnę już.

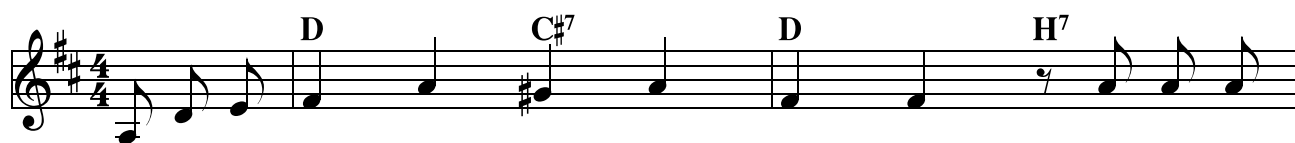
Pierwszym powojennym filmem polskim były „Zakazane piosenki”, w którym bohaterowie śpiewają kpiarską, pastiszową piosenkę „Siekiera, motyka”. Piosenka powstała w 1942 roku przy ul. Francuskiej na Saskiej Kępie. Jej autorka Anna Jachnina nie spodziewała się, że w krótkim czasie do jej tekstu Warszawiacy sami dopiszą kolejne podnoszące na duchu Polaków zwrotki. Ta piosenka pojawiła się również w filmie „Kamienie na szaniec”.

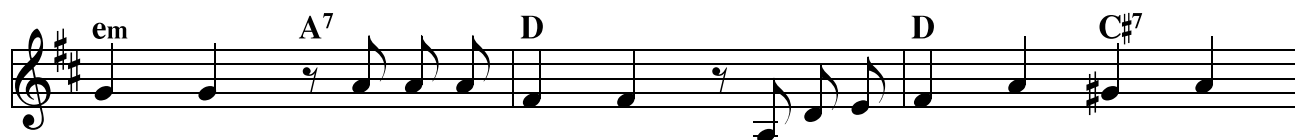
Pałacyk Michła

SHUFFLE MARCH ♩ = 120

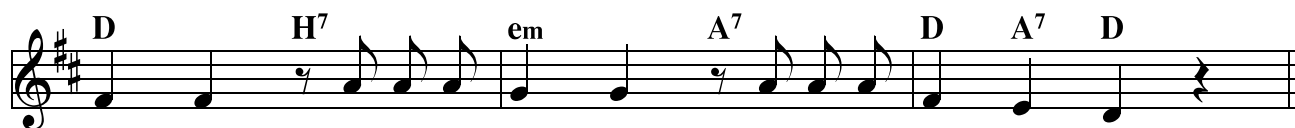
sł.: J. Szczepański „Ziutek”
muz.: J. Stiasny

1. Pa - ła - cyk Mi - chła, Ży - tnia, Wo - la, bro - nią jej

chło - pcy od Pa - ra - so - la, choć na ty - gry - sy ma - ją

vi - sy, to warsza - wia - ki fa - jne chło - pa - ki są!

Czu - waj, wia - ro, i wyteżaj słuch, pręż swój młody duch,

pra - cując za dwóch! Czu - waj, wia - ro, i wyteżaj słuch,

pręż swój mło - dy duch, jak stal!

Autorem słów tej powstańczej piosenki jest Józef Szczepański ps. „Ziutek” – jeden z dowódców drużyny batalionu „Parasol”. Napisał je 4 podczas kolacji załogi Pałacyku Michła i żołnierzy innych kompanii. Niestety po walkach na Woli i Starym Mieście podczas wycofywania się został ciężko ranny, a przeniesiony kanałami do szpitala zmarł 9 dni później. Została po nim jedna z najśłynniejszych piosenek z tamtych dni

1. Pałacyk Michła, Żytnia, Wola,
Bronią jej chłopcy od „Parasola”,
Choć na „tygrysy” mają visy –
To warszawiaki fajne chłopaki są!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch,
Pręż swój młody duch, pracując za dwóch!
Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch,
Pręż swój młody duch jak stal!

2. Każdy chłopaczek chce być ranny,
Sanitariuszki – morowe panny,
A gdy cię kula trafi jaka,
Poprosisz pannę – da ci buziaka – hej!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch ...

3. Z tyłu za linią dekoniki,
Intendentura, różne umrzyki,
Gotują zupę, czarną kawę
I tym sposobem walczą za sprawę – hej!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch ...

4. Za to dowództwo jest morowe,
Bo w pierwszej linii nadstawia głowę,
A najmorowszy z przełożonych
To jest nasz „Miecio” w kółko golony – hej!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch ...

5. Wiara się bje, wiara śpiewa,
Szkopy się złoścą, krew ich zalewa,
Różnych sposobów się imają,
Co chwila „szafę” nam posyłają – hej!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch ...

6. Lecz na nic „szafa” i granaty,
Za każdym razem dostają baty
I co dzień się przybliża chwila,
Że zwyciężymy! I do cywila – hej!

Czuwaj, wiaro, i wyteżaj słuch ...

Dziewczyna z granatem

GUITAR POP ♩ = 210

śl.: B. Kraczkowska
muz.: B. Chajdecki

The musical score is written in 4/4 time with a tempo of 210. It consists of seven staves of music, each with a corresponding line of lyrics. The chords are indicated above the notes. The lyrics are in Polish and describe a girl with a pomegranate. The score includes triplets and a repeat sign.

am am em
1. Żo - liborz, O-cho-ta, Wo - la, Ró -

am dm am C
- żaną po schodkach w dół. Dziewczęta spod Pa - ra - so - la żo -

F E^{sus4} E am em
- lnierski wło-ży - ty strój. Błę-ki-tna chustka ma - rze - nie, w ko -

F dm am E
- szyku gra - na - ty dwa I zdjęcie chłopaka w kiesz - ni: pa -

F G
- mią - tka le - tnie-go dnia. Dzie -

C dm F em
- wczyno z grana - tem w rę - ce, dzie - wczyno w zielonej su - kie - nce, Wa -

C dm F G
- rszawa się bro - ni, wa - lka trwa: o wolność, o honor, o kraj. Do

C dm F G

broni, dziewczyno ko - cha - na, do bro - ni, chło - pa - ku mój. Wnet

C dm F

wo - lna będzie Wa - rsza - wa! Do bro - ni, po wo - lność, na

E^{sus4} 1.2. E 3. E amN.C.

bój! 2. Po -

- Żoliborz, Ochota, Wola, Różaną po schodkach w dół.
Dziewczęta spod „Parasola” żołnierski włożyły strój.
Błękitna chustka marzenie, w koszyku granaty dwa
I zdjęcie chłopaka w kieszeni, pamiątka letniego dnia.

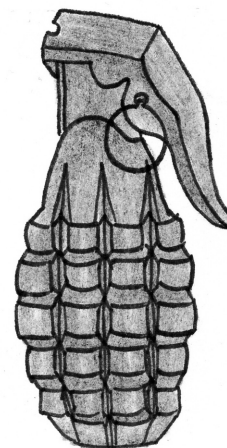
Dziewczyno z granatem w ręce,
Dziewczyno w zielonej sukience,
Warszawa się broni, walka trwa:
O wolność, o honor, o kraj!
Do broni, dziewczyno kochana,
Do broni, chłopaku mój.
Wnet wolna będzie Warszawa.
Do broni, pó wolność, na bój!

- Powstańcy na Starówce – tam poczta broni się.
List pisze sanitariuszka: „Walczymy, Kocham cię!”
I tylko czasem dłonie, słowa jakiegoś strzęp
On z batalionu „Zośka”, a ona – kto to wie?

Dziewczyno z granatem w ręce ...

- Zza rogu seria z kaemu ciszę przerywa: ta, ta!
Niewolę rozrywa granat i z błyskawicy strzał.
Warszawa jeszcze się broni. Weź miła dwie Filipinki.
Zawlecza jest tutaj – zobacz, podobna do twojej szminki!

Dziewczyno z granatem w ręce ...

Piosenka ujrzała światło dzienne w 2014 roku. „Dziewczyna z granatem” to piosenka, która powstała z myślą o serialu „Czas honoru” opisującego historię polskich dywersantów, żołnierzy m.in. Armii Krajowej. Słowa: Bożena Kraczkowska, muzyka: Bartosz Chajdecki, wykonawca: Kasia Sawczuk.

SPIS UTWORÓW

1. MODLITWA HARCERSKA	6
2. ROTA	8
3. WOJENKO, WOJENKO	9
4. PIECHOTA	10
5. O MÓJ ROZMARYNIE	12
6. PRZYBYLI UŁANI POD OKIENKO	13
7. MARSZ PIERWSZEJ BRYGADY	14
8. SERCE W PLECAKU	16
9. DZIŚ DO CIEBIE PRZYJŚĆ NIE MOGĘ	18
10. ROZSZUMIAŁY SIĘ WIERZBY PŁACZĄCE	20
11. HYMN SZARYCH SZEREGÓW	22
12. WARSZAWSKIE DZIECI	24
13. MAŁA DZIEWCZYNIKA Z AK	26
14. WARSZAWIAKI „CHŁOPAKI Z AK”	28
15. SIEKIERA, MOTYKA	30
16. PAŁACYK MICHLA	32
17. DZIEWCZYNA Z GRANATEM	34

WARTAKI

Manufaktura Piosenki Harcerskiej WARTAKI
ul. Słowackiego 5, 62-600 Koło, tel. 607 396 411

 / wartaki / mph.wartaki

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO
INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU
SPOŁECZYSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH
RZĄDOWEGO PROGRAMU ROZWOJU
OBYWATELAC I OBYWATELEK
NA LATA 2018-2020 PROO

PROJEKT OKŁADKI:

monmay.pl

www.wartaki.pl